СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 22. Джерзи Сіті, Н. Дж., вторoк, 28. січня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 22. Jersey City, N. J., Tuesday, January 28, 1930. THREE CENTS.

БОРОТЬБА З НЕГРАМОТНІСТЮ

РОЗПОЧИНАЮТЬ КАМПАНІЮ ЗПРИВОДУ НАБЛИЖАЮЧОГОСЯ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ.

ВАШИНГТОН, 27 січня. — Краєве бюро для боротьби з неграмотністю, на чолі якого стоїть секретар внутрішніх справ Вілбур, проголосило, що на протязі найближчих двох тижнів розпочинає широку акцію в справі ліквідації неграмотности. Бюро подає, що це було би соромом для Злучених Держав, колиб найближаючийся перепис населення виказав, що Злучені Держави стоять під оглядом грамотности нижче від Норвегії, Данії чи Японії.

ҐРІН ПРО ЗАВДАННЯ ФЕДЕРАЦІЇ.

РІЧМОНД (Вірджінія), 27 січня. — Виліем Ґрін, президент Американської Федерації Праці, говорив про цілі Федерації. Він заявив, що Федерація не виховує ніяких агітаторів і ворохобників. Вона не причасна до крівавих розрухів на Полудні. Федерація дбає про піднесення продукції та кращі умовини праці для робітника.

ВИДАТКИ ЖИДІВСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 27 січня. — Зі звіту Жидівської Федерації для піддержання жидівських гуманітарних організацій виходить, що та організація видала через свої 91 агентури від 1917 року $97,781,956. В однім тільки 1929 р. видано на гуманітарні цілі $5,336,701.

ЦЕРКВА І ПРОМИСЛОВІ ПРОБЛЕМИ.

ЕПИСКОПАЛИ ТВЕРДЯТЬ, ЩО НІ РОБІТНИКИ НІ ПРОМИСЛОВЦІ НЕ Є В СИЛІ РОЗВЯЗАТИ ВАЖНИХ ПРОМИСЛОВИХ ПРОБЛЕМ. ЗАТЕ МОЖЕ ЇХ РОЗВЯЗАТИ ЦЕРКВА, БО ОДНІ Й ДРУГІ Є ЇЇ СИНАМИ.

ВАШИНГТОН, 27 січня. — На конференції Епископалів обговорювано наглий зріст механізації промисловости й справу великого безробіття. Ствердженo, що обі справи набрали такої великої ваги, що церква не може відмовитися від відвічальности за хід дальших подій. Що більше, церква як найстарша інституція, яка займається упорядкованням відносин між людьми, мусить взятися за упорядкування відносин між робітниками і промисловцями.

КОРИСТЬ З БІРЖЕВОЇ СПЕКУЛЯЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 27 січня. — Одну користь мали Злучені Держави з біржевої спекуляції. А саме ту, що з Америки не відпливав капітал до чужинецьких країв. Процент на гроші був тут такий високий, що не виплачувалося купувати чужинецькі папери. Тому за останній рік інвестовано в чужих краях на бондах усього тільки $716,000,000.

ДОСКОНАЛА ДИТИНА.

НЮ ЙОРК, 27 січня. — Кождий батько й кожда мати уважають, річ ясна, свою дитину за ідеал. Д-р Рут Ендрус, котра займалася довгими літами студіями над дітьми, оголосила тепер дуже цікавий матеріял, який містить сотки уваг, з котрих можна виробити собі осуд про характер певної дитини. Образ досконалої дитини виглядав би вкоротці так:

Дитина ходить до школи, бо любить школу. Не втікає з неї, хоч могла би це зробити. Досконалий хлопець побе дівчину, як вона намагається здерти йому капелюх з голови. Досконала дитина любить сміховинки і музику. Любить їсти. Як поб'ється, здержує сльози. Не лякається грому, ні не мерзиться хробаками. Досконала дитина добре памятає день своїх народин. Ніколи не забуває свого мешкання. Ніколи не треба її пригадувати, що треба зняти убрання і черевики, коли кладеться пополудні спати. Ніколи перша не питає старших і ніколи не каже „IT IS ME" а тільки „IT IS I". Часами уявляє собі, що є пожарною машиною або медведем. Памятає всі пригоди з останніх 12 місяців. Може вбратися й розібратися без помочі матери, як і запняти собі ґузики ззаду. Вміє добре й обережно бавитися забавками і їздити на скутерс і біциклях. Може вживати ножиць, різати і витинати ними, не порізавши себе. Є кооперативною і товариською, додержує слова й шанує чужі права як свої. Є природним провідником при групових виступах. Ніколи не треба пригадувати їй, коли треба уживати в говоренню слів „прошу" і „дякую". Така дитина не має лихих навичок. Завсіди закриває уста, коли зіває чи пчихає. Приймає кару без обурення. Є благородною, не верховодить над своїми товаришами, не побиває їх і їх не викпиває. Вона не пише поганих слів на стінах і парканах, не говорить, коли має повно їди в губі, не вилизує миски і не фаґасує перед учителем.

БОРА Й ПРОГИБІЦІЙНІ УРЯДОВЦІ.

ВАШИНГТОН, 27 січня. — Сенатор Бора готується до великої бесіди, яку задумує виголосити в сенаті в справі прогибіції. Збирає матеріял, щоби доказати, що високі урядові спиняють переведення прогибіції, бо іменують прогибіційними агентами хабарників і кримінальних осібняків.

ПІДРОБЛЕНІ ДОЛЯРИ.

ГАВАНА, 27 січня. — На протязі одного тижня сконстатовано, що в циркуляції знаходиться підроблених стодолярових банкнотів на суму яких $100,000.

ЗАБИВ СЕСТРУ ЖАЛІБНИЦЮ.

РІЧМОНД, 27 січня. — Ф. Ґіт помер на запалення легенів. На годину перед смертю застрілив револьверовим вистрілом сестру жалібницю Миссис Керзе, яка його доглядачка не дала йому встати з ліжка. З пімсти за це застрілений і схорований пацієнт забив ту, що намагалася ратувати його від смерти.

ПРО СЕБЕ ПОДБАВ.

З доходжень над банкрутством нюйорської „Костер Редіо Корпорейшен" виходить, що Еллері В. Стон, президент корпорації, попродав на кілька місяців перед банкроцтвом 14,000 шерів з зиском на суму $698,000, залишаючи собі тільки 101 шерів. Теперішна вартість шерів не виносить навіть $2.00

ЖЕРТВИ ПРАЦІ В ЯРЕМЧУ.

Залізничі робітники, Василь Недільчак і Михайло Стельмащук, розбирали руштовання на залізничому віядукті біля Каменя Довбуша в Яремчі і через необережність упали з висоти 11 м. на каміння, та важко покалічені пролежали кілька годин на землі, заки прийшов автомобіль ратункового поготівля з Надвірної. Василь Недільчак має поломані ноги, а Михайло Стельмащук звихнув хребетний стовп і розбив голову.

ПОЛЬСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ.

Делеґат польської еміґрації до Бразилії, професор Новак, мав сказати в Ріо де Жанейро (Бразилія), що богато Поляків прибуде до Парани, С. Катарини, Ріо Ґранде Суль, і С. Павльо.

ВЕЛИКИЙ ЧОРТКІВ.

До міської громади Чортків прилучено сільську громаду Старий Чортків і Вигнанку.

МОДЕРНИЙ ХІНСЬКИЙ ТЕАТР.

На дошках хінської сцени не чути і не видно тепер епосу третього століття. Драми, які найбільше притягають, це зліплені події дня, скандальна хроніка, любовні історії молодих людей. І декорація перемінилася. Місце спокійної, вишиваної занавіси заняли реалістичні кулісі. Паперові льокомотиви перебігають сцену, паперові моторові судна шумлять на бурхливих водах.

ОГРАБИЛИ ПОТЯГ.

Товаровий потяг опустив головний львівський двірець, ідучи в напрямку Тернополя. На шляху між мостом янівським і клепарівським дісталися злодії до поїзду й ограбили вагон, забираючи: звій кримських шкірок, три звої матерії, паку снігівців „Пепеґе" і мішок волоських оріхів. Належить зазначити, що ограблений вагон ішов зараз за службовим возом. Поліція в тій справі веде слідство.

ДИВО ІНДІЯНСЬКОЇ БУДОВИ

В Бразилії, у провінції Сеара, один Німець відкрив дивну гроту, підземну святиню. Колись її будови працювали Індіяне — Тупі. Ця святиня є довгою на 1,000 м., широка 55 м., копула на ній є висока на 20 м. У гроті знаходиться 20 більших саль, кожна з них 15×50 м., є довгі, широкі коритарі. Між салями видніє одна велика саля — коло неї стаю. При вході до цеї дивної будівлі лежить великий камінь, що служив певне за дзвін. Він видає тони, що чути їх далеко-далеко. Десятки тисяч робітників робили коло цеї будівлі, а певне, що працювали не рік і не два.

БОЛЬШЕВИКИ КОНФІСКУЮТЬ ДЗВОНИ.

Із Риги повідомляють, що рада народних комісарів СРСР виробила проєкт нового розпорядку про конфіскату церковних дзвонів. Згадка про цей розпорядок є і в „Ізвєстіях", де пишеться, що церковні дзвони є символом контрреволюції, клерикалізму і що при помочі дзвонів контрреволюціонери часто скликали народ до боротьби і повстань проти радянської влади. Крім того дзвони непотрібні ще й тому, що вони перешкаджають робітникам спочивати і переривають сон. „Ізвестія" обчисляють, що конфіската дзвонів принесе радянській владі 30 міліонів рублів золота. Автор статті покликається на приклад царя Петра Великого, який наказав конфіскувати дзвони та відливати з них гармати. Якщо цей розпорядок ради народних комісарів СРСР буде справді зреалізований, то можна уявити собі, яку реакцію викличе він серед віруючих християн.

І ЩО ТАКИЙ ДОНЕЧЦІ НАЛЕЖИТЬСЯ?

19-літня Вайола Дюк у Мемфіс, Тенесі, признавася перед поліцією, що вона ложно свідчила в суді на свого батька та спричинила засудження його на 25 літ тюрми. Вона свідчила, що її батько знасилував її. На питання, чому вона се зробила, вона відповіла: „Я збрехала, бо батько забороняв мені бігати з моїм товариством". Її батько сидить за се вже пять літ в одній тюрмі в Тексасі.

ЛЬВІВСЬКИЙ МАҐІСТРАТ ПРОТИ СОБАК.

Львівський маґістрат наложив такий податок на собак: за одну ланцюхову собаку платиться річно 20 золотих, а за кожну дальшу по 30 золотих. За першу кімнатну собаку платиться 40 золотих, за другу 80 зол., а за кожну дальшу по 100 золотих.

ОСІДОК ГР.-КАТ. ПІВНІЧНОГО ЕПИСКОПСТВА В РУМУНІЇ.

Апостольська столиця в Римі вибрала вже осідок для новоутвореної епархії для греко-католиків в північній Румунії (до котрої будуть належати і гр.-кат. Українці з Буковини і Мармарощини) а іменно в Марамарош Сиготі, а ні, як цього жадали Румуни, в Бая Маре. При тій нагоді зістав іменований і єпископ для тої епархії.

ГІДНИЙ ВИБОРЕЦЬ.

Часописи доносять, що в Ріо Ґранде (Бразилія) один чоловік, уроджений без рук, кваліфікувавсь на виборця. Він навчився писати за помічю зубів, держачи у зубах рисік, опісля олівець і перо. Подивляли присутні сцену, коли бідний без рук, держачи в зубах перо, положив свій підпис, щоб приняли його яко виборця.

УБИВСТВО НА БУКОВИНІ.

В Петрівцях застрілив відомий розбишака Тодер Міка одного вояка. Коли жінка вбитого довідалася про смерть мужа, кинулася в ріку і втопилася. Міка просидів це перед тим 6 літ у станиславівській тюрмі

КЛОПІТ З ЯПОНЦЯМИ.

До С. Павльо (Бразилія) прибуло багато Японців, що мали осісти на плянтаціях кави. А що теперішня кріза кави не дає сповнити всіх умов, якими фазендярі обовязані супроти Японців, то вийшов клопіт. Багато Японців без праці і заняття.

ЗИМА В ЕВРОПІ.

В Болгарії впали такі великі снігі, що всяка залізнича комунікація в деяких місцевостях перервана. Столиця Болгарії відрізана зовсім від світа, бо всі поїзди, що їхали до Софії, спинились у дорозі. Вислано окремий військовий відділ для очищування залізничих шляхів. Над берегами Чорного моря лютують великі бурі і снігі. Таксамо на Адриятику наслідком снігових заметів і бурі комунікація перервана.

СНІГОВИКИ.

Німецька наукова експедиція, яка працює в Гімалайських горах у районі гори Кинчинджунга, доносить, що зазначила якимсь прикметам висоти Малайських гір їй вдалося почути на великій віддалі розмову людей на незнаній для членів експедиції мові. Місцеві жителі, які були з експедицією, запевняли, що то розмовляли „сніговики" — дуже гарні люде, які живуть серед вічних снігів, не сходяться з жадними иншими племенами та вимивають усяку стрічу з чужими людьми. Ще донедавна істновання „сніговиків" уважалося за казку. В році 1928 англійський подорожний, Кролер, заявив, що він бачив „сніговиків" далековидом, як також бачив їх сліди на снігу, однак не міг до них зблизитися.

Німці задумують у короткім часі вислати окрему експедицію для розслідження життя цього племени.

КРОВ НА ВУЛИЦЯХ ТЕМЕШВАРУ.

Дня 2. січня в 5 годині прийшло в Темешварі (Румунія) до крівавих зударень між жандармерією й безробітними. Безробітні зібралися в числі двох тисяч чоловіків на передмістю й машерували в місто. Поліція, яка не рахувала на таке велике число демонстрантів, не могла ставити їм ніякого опору. Демонстранти були узброєні буками й кричали, що хочуть обсадити примарію. Міжтим отримала поліція підсилення. Перед примарією явився префект, квестор поліції й прочі заступники уряду й старалися вплинути на демонстрантів, щоби розійшлися. Та всі переговори не мали ніякого вислiду. Демонстранти напирали і відділи поліції та жандармерії мусіли виступити в обороні примарії. При цьому прийшло до бійки. Десять поліцаїв були ранені. До акції приступила також огнева сторожа. Бійка тривала більше ніж годину. Арештовано 85 демонстрантів, а між ними провідників, відомих комуністів. Між арештованими знаходиться також провідник темешварських комуністів, Кольоман Мюлер. Скільки є робітників ранених, про це комунікат нічого не каже.

ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВСТАНОВЛЮЄ ПОРЯДОК ПРАЦІ

ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ ВЕЛИКІ ЗАТРУДНЕННЯ В ПОРОЗУМІННЮ ФРАНЦІЇ ТА ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН (Англія), 27 січня. — Голови всіх пятьох делегацій на конференцію по морському обеззброєнню мають сьогодня зійтися на спільну нараду в помешканню англійського міністерства справ закордонних. Вони мають нарешті встановити остаточний порядок праці конференції.

Впершу чергу намічають розвязання справи кружляків. Притім кружляки ділять на дві категорії: легких та великих. Після кружляків поставлять справу субмарин, а потім справу торпедовців, бо скількість торпедовців залежить від скількости субмарин. Справу великих панцирників залишать на самий кінець. В цій справі мають кілька пропозицій: повне знищення великих панцирників, обмеження будови їх, припинення будови на протязі певного часу й т. д.

На найближчому пленарному засіданню конференції кожна делегація має подати основно обґрунтовані арґументи, чому вона домагається права тримати таку, а не иншу військову фльоту для своєї держави. Сподіваються, що найбільше буде трудощів досягнути порозуміння між Францією та Італією. Італія буде домагатися права мати фльоту в силі рівній Франції, а Франція домагатиметься, щоби її фльота була майже вдвічі сильнішою від італійської.

Крім того Франція очевидно не погодиться на обмеження сили своєї фльоти, коли инші держави не заґарантують їй допомоги в разі нападу на неї якоїсь иншої держави. Це значить, що мадоб прийти до воєнного союзу, на який очевидно ні Америка, ні Англія не погодяться. Це все страшенно комплікує справу конференції й годі сказати, чи вона зможе осягнути якесь порозуміння.

ПРОТИБУТЛЕҐЕРСЬКА ФЛЬОТА.

ЛОНДОН (Англія), 27 січня. — Не малою проблемою на лондонській конференції буде також справа американської фльоти, яка призначена для боротьби з довозом алькоголю до Америки. Англія та инші держави числять торпедовці цієї фльоти нарівні з иншими торпедовцями. Американська делегація стоїть на тому, що цих торпедовців не можна причислити до військової фльоти, бо вони не знаходяться під зарядом воєнного міністерства.

Инші делегації вважають, що торпедовці цієї фльоти в часи війни можна з великим успіхом обернути на боротьбу з ворожими субмаринами, що значно збільшить сили американської фльоти. Треба сподіватися, що справа них торпедовців на конференції також забере багато часу.

ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ПОЛІЦІЯ РОЗГАНЯЛА ДЕМОНСТРАНТІВ ТА КІЛЬКОХ АРЕШТУВАЛА.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 27 січня. — Вчора відбулася демонстрація безробітних на вулицях столиці. Місцями дійшло до невеликих сутичок з поліцією, яка старалася розігнати демонстрантів. Кількох демонстрантів поліція арештувала за напад на одного з інспекторів поліції.

ЗА ПІДТРИМКОЮ ДО ҐЕНЕРАЛІВ.

МАДРИД (Еспанія), 27 січня. — Диктатор Прімо де Рівера вирішив звернутися за підтримкою до армії. Зогляду на все зростаючий рух проти диктатури в Еспанії, на студентські демонстрації проти диктатури, на напади преси на диктатора й т. д., Прімо де Рівера рішив запитати головних командантів армії, чи він має уступити, чи лишатися далі на становищу диктатора.

Він звернувся з відповідним запитанням до сімнацятьох ґенералів, які своїм становищем в армії зобовязані Прімо де Рівері. Тому згори можна сподіватися, що вони висловляться проти уступлення диктатора.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ІНДІЇ.

БОМБЕЙ (Індія), 27 січня. — Майже по всіх більших містах Індії відбулися великі демонстрації Індусів, зорганізовані націоналістами. Демонстрації провадилися під кличем: „Геть британський прапор", „Піднесім національний прапор", „Хай живе незалежність", „Хай живе революція" і т. д.

Порядок скрізь охороняли сильні відділи поліції, а тому демонстрації обійшлися без особливих заворушень і непорозумінь. Лише в одному місці, де 300 комуністів зняли національний прапор Індії, а на його місце піднесли червоний прапор, дійшло до поважної сутички між комуністами й націоналістами.

АЙРИШІ ВИТАЮТЬ ІНДУСІВ.

ДУБЛІН (Ірляндія), 27 січня. — Голова партії Ді Валери, Фіяна Фейл, післав телеграму до Ганді, індуського національного вожда, та до голови індуського національного конгресу в Лагорі. В телеграмі цій він висловлює співчуття Індусам в боротьбі проти англійського панування.

ЗЕМЛЕТРУС У ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ (Греція), 27 січня. — В Егейському морі відбувся великий землетрус, котрий потряс двома грецькими островами, Псарою та Анти-Псарою. Перелякане населення залишило свої доми й проводить час на березі моря та в полі.

Ще не відомо, яку шкоду завдав цей землетрус, бо коли надійшли про нього відомости, потрясення землі ще продовжувалося.

[illegible] LIBERTY
FOUNDED 1893
[illegible] published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
[illegible] by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
[illegible] Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
[illegible] for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 [illegible] of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА:	
[illegible] cents a copy		Поодиноке число три центи.	
year	$ 7.0	На рік	$ 7.0
Six months	$ 3.7	На пів року	$ 3.7
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

[illegible] оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder
Телефон „Свободи“: 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЮНІЇ Й РЕҐІСТРАЦІЯ ІМІҐРАНТІВ

Від довшого вже часу товчеться в американській політиці пропозиція реґістрації імігрантів, які ще не стали американськими горожанами. Хоча за сею думкою виступала кожда консервативна організація, мимо сього вона не добула собі великого числа прихильників. Видно, громадянство добре розуміло, що така новина мусить пошкодити всему громадянству, обмежити свободу всіх громадян, наложити поліційну лапу на кожду людину в краю. Недавно сталася подія, котра вказує, що думка реґістрації імігрантів таки поробила значні поступки серед американського громадянства: Американська Федерація Праці заявилася за реґістрацію.

Подію треба признати за дуже важну, бо проти опозиції зорганізованого в юнії робітництва американські законодавці певно не важилисяб ухвалювати закона про реґістрацію. Коли така реґістрація буде ухвалена, то львину вину за се певно треба вложити на плечі Американської Федерації Праці.

Американська Федерація Праці в своїй заяві за реґістрацію подає як головну причину інтерес робітництва. Мовляв, реґістрація чужинців допоможе захоронити Злучені Держави від напливу безправних імігрантів з Мексика й Канади, а що сі безправні імігранти комплікують, замотують справу безробіття, то реґістрація поможе Америці справу безробіття розмотати.

Арґументація з ґрунту хибна. Безробіття не можна облекшити, наставивши сотку тисяч шпигів вздовж мексиканської й канадійської границі, другу сотку для вислідження нереґістрованих та ревізії реґістрованих по краю. Вже ся машинерія буде коштувати стільки гроша, що за сі гроші можнаби зробити щось справді путнього для облекші безробіття. Колиж видати міліони на удержання граничних сторожів, перогризів для реґістрації, шпигів для слідження за нереґістрованими, то з сього для безробіття полекші хиба не буде.

Імігрант без реґістраційної картки буде безробітним. І буде богато таких імігрантів, які не дістануть картки безправно, як богато було імігрантів, котрих переслідувано безправно підчас нагінки на комунізм. Певна річ, що перогризам і шпигам буде вигідно сидіти собі преспокійно та думати, чи дати „чужинцеви“ реґістраційну карту. Богато буде тут нагоди для всякого ґрефту, як се є в прогибіції. Але що з сього за користь робітникам? Ніяка.

Зорганізованим робітникам теж може вийти тільки шкода. Підприємці певно вжиють реґістрації для підривання юній й страйків. Кождий крок Америки до заведення поліційної системи мусить відбитися некорисно на тих орґанізаціях, що стремлять до більшої свободи й поступу.

ПАМЯТНИК ПІЛСУДСЬКОМУ В СТОЛИЦІ ПОКУТТЯ, А НОВА КАЦАПЩИНА

(Оригінальний допис до „Свободи“).

II.

Покуттям тому звесь, бо жид прижима
Христян по кутах, попід лави.
Іван Франко.

Так ці слова, як і ті, що я їх навів перед першою частиною отцеї статті написав Франко ще в літі 1884 року у книжечці, в котрій він віршем описав програму студентської вандрівки, устроеної в тому році, а засягаючої і Коломию.

На лихо — хотя вже далі пів століття минає від тої вандрівки, то слова Франка і попередно і тепер ось-тут мною наведені — цілком ще є на часі. І по кутах наших прижимають і покути та пруття на нас здалобися, що ми це все зносимо, тим більше, що то не лиш самі Жиди нас так прижимають.

І нагадується мені другий вірш, а то нашого палкого поета **Кирила Устияновича** зперед пятьдесять шість літ про старинну нашу столицю **Галич.** У тім віршу говорить він про неї:

„По заулках вже ховаєсь
Люд її хрещений,
Вяне й мовчки потопає
В жидівській кишени!“

На жаль — таке діється і тепер ще і в Коломиї — бо люд хрещений — і то обох обрядів — випертий вже на далекі передмістя — а осередок міста займили та розпоношились у нім чесні потомки Авраама та Ісаака, котрі лиш пазять*), **хто в даній хвилі на горі,** з ким отже тримати їм треба. „За України“ вони вже демонстративно прихилялися до неї і не лиш купчихи, але і ріжні пані меценасові бралися дуже голосно по українськи говорити.

Але Польща взяла верх, но, то і вони знову стали добрими Поляками, а їх Іцки та Шльоми не лиш Поляками, але навіть Пілсудчиками! Це виявилось недавно, коли зїхалося до Коломиї аж трох санаційних послів, щоби вихвалювати ті великі пляни на зміну конституції, які тепер Світальський, а передовсім пан Юзеф Пілсудський має. Треба було видіти ту салю Каси Щадничої, як вона була набита аж по береги Поляками „мойзешового визнання“ і як завзято плескали вони в долоні, маніфестуючи цим, що і вони є за реформу конституції, котра їх властиво так обходить, як пса пята нога!

Вони прецінь знають, що чи буде така, чи інша конституція, чи хоч-би і жадної не буде — **то вони все будуть горою** і вийдуть на своє.

Але щоби так було — то треба передовсім з тими тримати, що є в даній хвилі на горі. А так, як власне тепер Пілсудчики держать віжки від державного польського запрягу, но — то і вони є завзятими Пілсудчиками, та „ґреміяльно“ вирокували на ринок підчас торжественного відкриття памятника для живого ще польського маршалка польного. Очевидна річ, що і каменицї в ринку сосниною та польськими прапорами гарно поприбирали, та „вівайт!“ при кождій нагоді громогласно кричали.

Годі тут широко описувати ціле те **свято:** воно було таке, як тисячі инших торжественних польських обходів, про котрі читаємо майже що дня в польських часописах та з котрих фотоґрафічні знимки бачимо майже в кождім числі цих часописів.

Була отже ілюмінація у вечер передтим, була рано військово-музична „побудка“, була і „мша польова“ з „казаньом“ ксьондза-майора Бомбаса — а потім похід з військом на переді, а з **хрунями,** або як пишуть польські справоздавці, „лічним оршакем людносьці вейськей“ — по середині.

Той хрунівський „оршак“ не був однак так дуже „лічни“; не було більше як 100 до 150 хрунів-війтів разом з писарами та сільськими поліціянтами. Були сердаки та кожухи — але може ще більше кабатів ріжного рода.

Ішли вони гурмою, поспускавши голови, мов відчуваючи свій сором та ганьбу. З таких приклонників ні Пілсудчики ні Польща взагалі великої потіхи мати не будуть!

Остаточно похід зайшов на ринок, де стояв, чи радше сидів, спіжовий Пілсудський, закритий біло-червоною плахтою. Староста Скварчинський виголосив отже з трибуни промову, в котрій представив коротко життє Пілсудського та його боротьбу за відзискання польської державної самостійности. При кінці завізвав заступника президента републики, полковника Ґлоґовського, щоби відслонив памятник. Цей і справді потягнув за шнурок, плахта упала вниз та відкрила сидячого Пілсудського з книгою та мечем на колінах. Цікавим би було дуже знати, що міститься властиво в тій книзі. Чи може спис тих всіх кривд, які потерпіло 45%-ів непольських примусових горожан Польщі від польських урядовців за десять років панування її над ними?

Здається, що як би так мало бути, то не вистало би на це і сто таких кних!

Зараз по відкриттю забрав голос віцебурмістр Коломиї, **д-р Функенштайн,** дякуючи памятниковому комітетови та представникам влади і закінчив словами:

„В імени заряду міста Коломиї переймаю цей памятник під його охорону, а то з горячим бажанням, щоби стояв **по вічні часи** яко спіжеве свідоцтво вдячности горожан на честь і славу польської републики“.

(Но, щодо тої вічности то можна ще бути всілякої думки...)

Але тепер послідувала наймаркантнійша подія: забрав голос іменований урядом комісар Народного Дому у **Львові, Михайло Бачинський.** Щож він тут мав властиво робити, він, Львовянин? Пощо, нащо, защо та друга, до того ще й жива „ворона“ до коломийської клітки?

Отже це дасться дуже легко пояснити: На тім нашім Покуттю, що під многим зглядом заслугує собі ще і досі на „покуту і пруттє“ — таки не найшовся досить крепкий хрунь, щоби міг виголосити відповідну, всім основним засадам хрунівства відповідаючу промову, потрібну на таке торжество.

Тому отже спроваджено собі аж зі Львова індівідуум, відповідаюче під кождим оглядом ставленим до нього вимогам і воно й справді не завело покладених на нього надій. **М. Бачинський,** що є рівночасно головою **„Русской аґрарной** (по сути: хрунівської) **партії“** та **„Общества Рольничій Союз“,** говорив на коломийськім ринку зпочатку по польськи та заявив між иншим ось що:

„Ми, Русини, прийшли сюди сегодня не лише в тій цїли, щоби зложити поклін найбільшому синови польського народу, але також, щоби йому приректи, що будемо після наших сил усувати колоди і перешкоди, кидані йому під ноги. Ми віримо, що маршалок Пілсудський, котрий в найбільше критичних хвилях хватав сильною рукою за керму державного корабля — вийде побідоносно зі всіх труднацій“.

А дальше — вже по українськи — звернувся М. Бачинський до присутних Українців та — як пишуть польські часописи — звернув їх увагу на погубну роботу, яку ведуть деякі члени „руської суспільности“ та протиставив тій роботі високі кличі маршалка Пілсудського, котрий хоче, щоби всі національности жили в польській державі в згоді. Бесідник покликався на стару (?) руську пословицю:

**„Русь, Польща і Литва,
То одна молитва!“**

та закінчив свою промову окликом:

„Наш опікун і добродій (?) маршалок Пілсудський най жие!“

Промовляв потім ще посол **Стронський** та ґенерал **Ромер,** почім відбулася військова дефіляда, а потім велика хапатня в спортовім домі 49 полку піхоти. І на цьому ще не стало, бо для „ізбранних воевод“ (як кажеться в одному акафисті) устроено ще осібний бенкет. І тут знову пописувався преславний пан М. Бачинський своєю **„одною молитвою“.**

Остаточно — сталося! Памятник Пілсудського пишається в самому центрі Коломиї. Чи він буде мати яке значінне з уваги на наш селянський народ? — сумніваюся дуже. І памятник Карпінського († 1828 р.) не мав ніякого значіння. Люди казали: „Я там купив в склепі напроти того бовдура“ — тай тільки.

А з уваги на нашу шкільну молодіж? Також ні. Між нею національна думка уґрунтовується дуже кріпко, помимо того, що в українських навіть школах про українську історію майже не говориться. Але твори А. Чайковського та видання „Червоної Калини“ роблять своє, а „Тарас Бульба“ та роман про Кармелюка читається молодіжу з величезним завзяттем.

Поставленне памятника Пілсудському в центрі Покуття, „та народова шопка“, як називають цілу ту параду зі скреготом зубів вшехполяки — може мати лише корисний вплив на дальшу карієру п. старости Скварчинського і ми йому певно її завидувати не будемо.

Важнійшою подією для нас буде радше той виступ польно-кацапа М. Бачинського, а радше і не той сам виступ, що стрінувся в нашім народі з загальною поґордою, як радше взагалі **діяльність цего ренегата** і стоячої під його впливом **шайки.**

Він же стоїть на чолі осібної „Русскої аґрарної партії“ та товариства „Рольничій Союз“, він же має до своєї розпорядимости осібний тижневик **„Голос Народа“,** редаґований спритно Д. Яблонським. І такий важний інститут як **„Народний Дім“** у Львові є в його руках, і баночок також якийсь, субвенціонований Поляками, стоїть на його услуги.

Правда і це — що кацапи наші поділилися на дві партії, і що друга має в своїх руках **„Ставропіґійський інститут“** та часопис **„Русскій Голосъ“** і другу (фонетикою (!) друковану) **„Землю і волю“.**

„Русскій Голосъ“ закидує М. Бачинському цілком явно „ізмінническую і денунціяторскую роботу против русского і украінского движенія“, а дальше каже, що робота „Русской аґрарної партії“ (в скороченню „рапів“) „визвала возмущеніе так среди русской, как і украінской общественности“. — Боротьба поміж обома тими кацапськими партіями ведеться завзятуща. Але і це треба признати, що оба ті напрями позискують собі помалу прихильників серед тих слоїв нашого селянства, котрі ще взагалі до ніякої партії не належать.

Партія „Русского Голосу“ — це обєдинителі і тим самим вороги українства, але вони бодай не хруні.

Але **партія М. Бачинського** це вже **маркантно хрунівська партія,** а сам її провідник цілком еміло до того признається.

Він особливо вилляв своє серце на тім славнім святочнім бенкеті в Коломиї, з нечуваним завзяттем напав перед вельможними панами на цілий український національний рух, потішаючи їх, що **„народ не чує і не називає себе Українцем“** і що лиш не треба Українцям попускати, але гостро братися до них — а всьо буде добре.

*) „Пазити“ — це чисте покутське слово і значить тільки, що: уважати, пантрувати.

III. [illegible]

Партія „Русского Голосу“ — то є москвофілів, котрі відносяться неприхильно до польського режіму в Галичині — нападає сильно на М. Бачинського і його кліку, а цей боронить ось як у своїм „Голосі Народа“.

„Діло в том, що мої погляди на справу оборони наших національних інтересов не совпадают з поглядами на ту справу редакції „Русского Голоса“ і той ґрупи львовской інтеліґенції, котра вокруг той газети ґрупуеся. **Мої погляди покриваються** з поглядами значного **большинства нашой провінціональной** інтелиґенції і мас свідомого (?) селянства, котрі в своїй общественной роботі усувают всякі перешкоди, стоячії на дорозі до честного порозуміня з **братним славянським народом польським** і не оглядаются на то, „що скажут Украінці“, на що так звертают увагу люди зпод прапора „Русского Голоса“.

Ось як боронить ся М. Бачинський. Він, як бачимо, покликується і на це, що **маси** свідомого селянства мають такі самі (значить — хрунівські) погляди в справі „честного порозуміня“ з Поляками.

На щастє так не є, хотяй, маючи за собою орґани польської влади, М. Бачинському та його нечисленній на щастє кліці — прецінь не удається робити кирині в краю.

Цікаво, що оба відлами галицького кацапства: хрунівський та москвофільський вибрали собі за коника, на котрім найбільше їздять, справу так званих **„талерґофських мучеників“.**

Іменно по вибуху світової війни австрійська влада старалася виарештувати в Галичині всіх москвофілів та вислати їх до Талєрґофу в Стирії, де їх інтерновано в спеціяльнім таборі. Відносини в тім таборі були під кождим оглядом страшні, і бідні люди — так інтеліґенти (переважно священики) як і селяни вимирали внаслідок недостаючого харчу, холоду та злих санітарних умов — сотками. Талєрґоф — це страшне обвинувачення проти старої, бюрократично-тупої Австрії.

Діставалися до Талєрґофу не лиш справдішні москвофіли, але й численні українські націоналісти, коли лиш якийсь Ляшок або жидок доніс на них, що вони „москвофіли“. Спеціяльно Жиди відіграли в тій траґедії дуже сумну ролю і коли таких арештованих вели улицями якогось місточка, то жидівська зволоч нападала на них, била та оплювувала.

Найгірше знущались над ними підчас переїзду через Угорщину, а мені один старенький священик оповідав, що пригорщами збирав зі свого лиця харкотиння, наплюване мадярськими Жидами в однім місточку.

Українські посли у Відни старалися всіма силами відістати з Талєрґофу Українців та менше замаркованих москвофілів.

Але тепер, кільканацять літ по вибуху війни, вийшла інша штука:

Москвофіли стараються викувати з талєрґофської справи зброю проти Українців взагалі та голосять „на всі гласи“, що то внаслідок доносів з боку Українців австрійська влада (отже в Галичині — польська) виарештовувала москвофілів та висилала їх на невисказані муки в Талєрґофі.

Річ очивидна, що це брехня, бо доноси робили ріжні Ляшки, а найбільше Жиди, щоби в той підлий спосіб приподобатися владі.

(Конець буде).

Вільністіс (Kaunas).

ЛИТВА.

(5)

Аграрна реформа.

Думка переведення у Литві основної аграрної реформи була актуальною вже задовго до відзискання державної незалежности. Кількома наворотами вставлялись литовські відпоручники в російській державній думі за переведення литовської аграрної реформи. Після закінчення війни виявилась аграрна реформа найбільше наглячою, що велика земельна посілість, яка находилась виключно в російських та польських руках, була в наслідок военних перебоїв залишена власниками та виникала небезпека запанування анархічних відносин. Вже тимчасовий уряд з 1919 р. видав цілий ряд розпоряджень, на основі яких держава перебирала залишені власниками маєтки та дбала про їх дальшу [illegible]. Законодавче зібрання підтвердило 1920 р. приняті тимчасовим урядом міри, які від тепер мали послужити як підстава будучого аграрного закону. В остаточній формі приняло його законодавче зібрання 15 лютого 1922 р. Він давав підставу як для забезпечення безземельних землян, так і для розвитку більшої земельної політики. Підпадаючий вивласненню земельний фонд числив 747,201 га. Землевласники посідають 80 га. попри забудування. Там, де справа йшла про зразкові маєтки, могли землевласники затримати більше як 80 га. До 1. січня 1927 р. розподілено 348,685 га. між 52,963 особи, у тім числі 22,725 безземельних селян, 18,492 малоземельних, 4,196 ремісників та 7,550 денних зарібників.

Торговля.

Наведена таблиця виказує розвиток зовнішньої торговлі:

	ДОВІЗ:			ВИВІЗ:		
1920	55,2	млн.	літ.	77,3	млн.	літ.
1921	57,6	„	„	95,3	„	„
1922	76,9	„	„	74,9	„	„
1923	146,8	„	„	156,6	„	„
1924	266,5	„	„	206,3	„	„
1925	242,7	„	„	252,7	„	„
1926	253,2	„	„	240,7	„	„
1927	245,9	„	„	265,7	„	„
1928	291,1	„	„	256,9	„	„

Як з того видно, збільшився вивіз в останніх 6 роках більше ніж чотирократно, а довіз майже потроївся. Пасив торговельного білянсу в останньому році слід пояснити переважно зменшенням вивозу як рівнож звищеним довозом продукційних засобів з метою піднесення власного промислу. У біжучім році є торговельний білянс активний. Вивіз виносив у часі від 1. січня до 1. мая 88,3 млн., довіз 82,1 млн. литів. Надвижка вивозу досягає таким чином 6,2 млн. литів. — Торговельні договори існують з Німеччиною, Австрією, Мадярщиною, Англією, Чехословаччиною, Швецією, Норвеґією, Данією, Голяндією, Італією й Францією. Існуючий вже кілька років договір з Німеччиною піддано поновно основній провірці. Новий договір вступив майже в силу. Торговельні зносини з Німеччиною мають дуже велике значіння, бо вона причасна в литовському торговельному білянсі в 50%. Литва вивозить до Німеччини: лен, коноплі, дерево, живі звірята, мясо, птицю, масло, яйця, кожухи й шкіру. Довозить з Німеччини головно готові вироби та індустріяльні продукційні засоби. З Польщею не має ніяких офіціяльних торговельних зносин. Згідно з переговорами, веденими в рямцях Союзу Народів, передала недавно литовська влада Польщі цілу низку пропозицій, що дотичають підняття взаїмних торговельних зносин. Литовська влада заявила свою готовість отворити мемельський пролив для польського деревляного сплаву та прирекла польським сплавникам повну охорону в часі їх перебування на литовській території. Найвищі цла, загально обовязкові для польських товарів, мають для певних товарів відпасти. Що однак відноситься до питання прямого чи непрямого торговельного руху, то мають тут обовязувати кордони Литви, признані в міжнародніх зносинах, то зн. з виключенням демаркаційної лінії. Відповідь польського уряду була того роду, що можливо повести переговори на пропонованих основах.

Промисл.

У 1913 р. начислювано в Литві 3,134 промислових підприємств з продукцією вартости 62 млн. рублів. 35% тих підприємств припадали на вироби споживчого й люксусового промислу, 12% на виправку шкір та инших звіринних побічних продуктів, 10% на лісо-господарські вироби, 25% на цегольні, гончарні та скляні гути. Кавнас мало два великі метальо-оброблюючі заводи: Шмідт і Тільманс, що доставляли до Росії величезні маси залізних товарів. Осередком шкіряного промислу було Фавліай. В 1928 р. виносило число промислових підприємств 7,253, число працюючих робітників 40,000. 1,433 млини доставляли річно міліон тон муки. Число фабрик цукрових виробів виносить 62, ґоралень 26 з річною продукцією 20 міліонів степенів спірту, броварів 13 з річною продукцією 15 міліонів літрів, фабрик овочевих вин 11, лікерних 45, тютюневих 143 з річною продукцією від 1 до 1.4 млн. кґ. Найкраще технічно оборудовані тартаки, що їх кількість доходить до 754. Осідком цього промислу є Кавнас і Клайпеда (Мемель). Число гарбарень (витвірень шкіри) виносить 139 Вироби цього промислу, зосередженого в Шавліай, користуються добрим розголосом та постачають в останнім часі також до Англії й до Франції. Поруч двох металюрґічних великих фабрик, Шмідта й Тільманс'а, істнує в Кавнас також фабрика машин „Немунас“. У Клайпеді є велика фабрика залізних возів та кілька фабрик машин.

(Конець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКИЙ БАНК І ЙОГО ЗНАЧІННЯ.

В Америці бізнеси діляться на два роди: на приватні і суспільні. До приватних бізнесів держава не мішається, їх не контролює. Зате над суспільними бизнесами держава бере на себе повну контролю. До суспільних грошевих бізнесів належать в першій мірі того роду запомогові організації як У. Н. Союз, а далі будівельні спілки, вкінці банки. Над тими фінансовими організаціями держава має певну контролю, а над такими як банки має найбільшу контролю, бо коли асекураційні і будівельні та тим подібні спілки держава контролює звичайно раз у рік, то над банками має вона нагляд необграничений.

Банки знов же діляться на загальні фінансові інституції і народні. Це залежить від основників. Коли люде якоїсь народности контролюють частину уділів у своїх руках, то й банк буде належати до цеї народности.

Вага Народного Банку для нас, Українців, особливо дуже велика.

В першій мірі дасть він нам становище серед фінансового світа.

По друге, він збогачує не тільки удільовців, але й загал нашого народу. То чим більше гроша є у наших руках, тим богатший стає і ввесь нарід.

Трете: через заложення українського банку наш нарід має грошеву користь, бо зложеним грошем у своїм банку обертаємо власний гріш на свою користь.

Четверте: Тому, що в банку і чужі люде складають свої гроші, то чужий гріш працює на користь нашого народу і в цей спосіб збогачує нашу суспільність.

Пяте: Закладаючи свій банк, ми немовби закладаємо свою фінансову школу, в якій наша молодіж має спосібність не тільки знайти приміщення і заробок, але немов у школі учиться фінансовости, роблення гроша. Через те вона не тільки собі поможе, але й поможе і свому народови вміняям інвестувати свій гріш.

Шесте: Свій банк учить свій нарід ощадности і помагає своїм людям в корисний спосіб інвестувати, льокувати заощадженний гріш і тим способом побільшити майно не тільки оиниць, але і загалу.

Семе: У своїм банку свої люде лекше можуть дістати позичку чи то на ведення бізнесу, чи на купно дому, чи чого иншого. І дечого більше можна би навести на користь свого банку. Згадаю тільки, як инші народні банки помагали свому народови.

Жиди є між народами світа на загал найбагатшим народом тому, бо вони мають свої банки по цілому світі. Тому Жиди і між американськими імігрантами мають найбільшу силу під кождим оглядом. В послідним році Жиди зложили на свої народні цілі 51 міліонів долярів. Найбільшу суму того зложили жидівські банкирі. В тім 15 міліонів на кользацію Жидів на українських землях на Радянській Україні.

Один тільки польський банк (а мають вони їх тепер в Шикаго вісім) поміг Падеревському зорганізувати польсько-американські легіони, які опісля повалили нашу Західну Державу. Так в жидівських як польських банках чимало і нашого гроша міститься на шкоду і неволю нашого власного народу. Як ми будемо мати свої банки, то гріш наш не піде в чужі руки на нашу шкоду, а обернеться на нашу власну користь. Крім того польські банки помогли Польщі висвободитися з банкротства. Бо коли Польща не мала гроша і була над пропастю банкротства, кинула на американський ринок польскі бонди на суму 14 міліонів долярів, але їхто з американських Поляків не хотів їх купувати — то польські банки забрали ті бонди і розпродали між своїми кустумерами і в цей спосіб урятували Польщу від банкротства.

В самім Шикаго є вище двацять чеських банків. Вони піддержували фінансово цілу визвольну акцію Масарика, котрий піддурив і нас, а також закарпатських Українців, і нині Чехи визискують наш нарід не гірше Ляхів.

Таксамо чеські банки з Америки підпомагали на цілім світі чеських легіонистів.

Литовські банки таксамо підпомагали визвольну акцію свого народу і ще нині підпомагають свою державу.

Час і нам стати на свої власні ноги і свій український гріш не складати у чужі, ворожі руки, а обертати ним на свою власну і свого народу користь.

Становище кождого бізнесу.

Кождий бізнес, з виїмком добродійних інституцій, мусить опиратися на бізнесовій основі, то є на зиску. Без зиску не вдержиться жаден бізнес, жадна фінансова інституція. Длятого заведено державну контролю над фінансовими суспільними інституціями. Держава наглядає не тільки, щоби банк був чесно й уміло веденний, але і щоби приносив відповідний зиск і оплачувався та давав користь принележним людям. Кождий банк, без огляду чи він є загальним чи народним банком, повинен мати марку загально бізнесову, таку, щоби усі люде мали до него довіря. І наш народний банк має загальне імя на те, щоби до себе притягнути чужинців, бо в цей спосіб він зможе притягнути і чужі капітали. Тим робом чужий гріш буде працювати на нашу користь.

Ми бідні, бо наш нарід уміє тільки руками працювати і заощадити, але не вміє грошем орудувати так, як инші народи. Загал наш ще не знає, що гріш повинен на свого властителя працювати на рівні як сам властитель працює. І ще ліпше, бо коли чоловік, працюючи руками чи головою, працює ограничений час, то гріш не має ограниченого часу. Він працює ніч і день без утоми, тільки треба його запрягти до праці. Так як фабрики, так само і гріш найліпше працює злученими силами. А злука гроша є найліпша і найвизначніша у банку. Так як фабрика розвивається злученою силою людських рук, так само і банк може розвиватися тільки злученим капіталом одиниць і цілого народу. Не кождий чоловік, що заощадить гріш, потрафить його ужити на свою користь. На те є банки, ті публичні фінансові інституції, які потрафлять научити людей, як своїм грошем орудувати. Коли хто не має достаточного капіталу до бізнесу, або не хоче бізнесом займатися, то банк потрафить тим грошем уміло працювати не тільки на користь удільовців, але і самих власителів гроша, даючи їм проценти за вложений гріш.

Тому то і ми, Українці, повинні закладати свої банки, щоби наш гріш не працював на чужу користь, а на користь нашу. Гріш, вложений в український банк, працюватиме для Українців і в цім є вага Перш го Українського Державного Банку, який закладається тепер в Шикаго.

Перший Український Банк в Шикаго поступає вперед. Значне число наших людей закупило в ним свої уділи, не тільки у самім Шикаго, але з цілої Америки. Колиб тут ходило тільки за гріш, то до цього часу можна було отворити в Шикаго не один, а кілька банків, бо Американці зложили би не тисячі, а міліони. До основателів Українського Банку зголошуються Американці майже що дня, щоби взяти уділи, навіть міліонери про це стараються. Хто цікавиться тим, можуть основателі подати приватно імена міліонерів, котрі хотять приступити до Українського Банку. — Але основателі не хотять входити з ними в зносини, бо хочуть розпродати уділи між своїми, щоби не чужинці, а свої користали з банку.

Д-р В. Сіменович,
Шикаго, Ілл.

Обережний.

Суддя (до свідка): Ви бачили злодійку. Чомуж ви не помогли обвинувачуючому?

Свідок: Пане судля, а відки я міг знати, хто буде обвинувачуючий, а хто обвинувачений?

А.: Чи ви вімовили би приятелеві сто долярів?

Б.: Ні — але я не маю, на жаль, ніодного приятеля.

ТОРБИНА.

У темному кутку, де рогачі стояли,
Де вінник ставили та трісочки складали,
Лежать Торбині довелось.
Давно її покинув хтось...
Лежить порожная Торбина,
Неначе драная ряднина;
Її в руки не беруть,
А иноді і смітьям пригнетуть.
Дожежалася таки Торбина —
Настала й їй щасливая година:
Хазяїн взяв,
Повнісеньку червінцями й напхав.
Неначе пані на перині,
Лежить Торбина в гарній скрині!
І по селу, й по хуторах,
І по купцях, і по панах —
Пішла про неї слава всюди:
Її шанують хитрі люди;
На неї дивиться усяк.
Так весело та ласо так,
Як циганча на добре сало.
Та й щож? цього Торбині мало:
Розчванилась вона,
Глузує над людьми, базіка,
Вибрізує таке, що на!
Неначе пані превелика.
А люде слухають, мовчать,
Бо хороше червінчики брязчать.
А як Торбинка спорожнилась —
Де в біса й слава тая ділась:
Без грошей торба—чорт зна що!

Велике діло, братця, гроші!
З грошима й дурні прехороші!
Є в дурня гроші—він і пан;
Є в нього дорогий жупан—
І розум є; всі поважають;
На покуті його саджають;
Той йому сват,
Той йому брат;
Його в бояри, в куми просять
І першу чарочку підносять...
Сказать би дурням тим,
Що як капшук у них прорветься—
Розійдеться їх слава, як той дим,
І панство пишнеє минеться!

Л. Глібів.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КОЖДОГО РОКУ ПОЧИНАЮТЬ УКРАЇНІЗАЦІЮ НАНОВО.

Українізація апарату ПЗ. з.

Українізацію управа П-З. зал. майже була на останньому місці серед инших установ міста. Майже все листування провадили російською мовою. Розмовляли співробітники між собою тільки російською мовою.

Окркомісія в справах українізації, відзначивши повний занепад укрроботи після 1928 року на П-З. зал. і бездіяльність залізничої укркомісії, ухвалила повідомити про це уповнаркома шляху і центральну українську комісію в справах українізації при Раднаркомі УСРР.

Взявши до відома повідомлення, що з 1. жовтня при управі П-З. зал. організувалася нова залізнича комісія, Окркомісія в справах українізації запропонувала їй подати до 1. січня дані про свою роботу.

Ухвалено також повідомити прокуратуру, що майже по всіх відділах, крім відділу народньої освіти, розмовляють і провадять листування здебільшого тільки російською мовою.

Визнавши за потрібне відкрити при управі П-З. зал. відділ державних курсів українізації, комісія зобовязалася відділ народньої освіти П-З. зал. призначити на лекторів і експертів укрмови тільки осіб, що склали експертизу в комісіях, заснованих згідно з циркуляром Наркомоса.

Комісія запропонувала управі П.-З. зал. вжити також відповідних заходів до службовців, а особливо до відповідальних, що не вживають української мови в листуванні й ділових розмовах.

ОРПС повідомила, що Дорпрофсоз і досі не створив грунту, що сприяв би українізації в управі П-З. зал., відзначивши до того, що співробітники спілки розмовляють з одвідувачами російською мовою.

Окркомісії кепське налагодження українізації в управі П.-З. зал. поставила на карб голові управи тов. Подшиваліну й голові залізничої комісії попереднього складу — тов. Короткову.

(„Пролетарська Правда", Київ).

Дочка: Мамо, але Івась має такі погані навички!

Мати: Я знаю, але подумай, як тобі приємно буде відвичити його від них, коли він уже буде твоїм чоловіком!

І ТАМ ТАКЕ САМЕ.

З Марсом учора вночі балакав...

Тільки ото він своєю „фазою" до нас повернувся, я на Холодну гору, бінокля на очі. Раса — зирк! — а там над самісіньким кінцем, ноги звісивши, чоловяга сидить...

У кепці, в сандаліях, штани під поясок...

Сидить, ковбасу їсть...

Я грамофонну трубу в рота, одкахикавсь, та як двину:

— Здоров, Марсіянцю!

— Здрастуй, мать-сира земля!

— Якої губернії?

Щось він мені таке сказав — не розібрав я. Не то Катеринославської, не то Катеринославської...

— Як живете? — питаю.

— Говоріть, — кричить, — по руському, а то я по українському слабувато!

— Не українізувались хіба?

— Ще!

— І в нас іще! Українізуємось оце! Термін надходить! Гарячка!

— Магайбіг!

— Спасибі! А хіба в Бога вірите?

— Дома віримо, на службі — ні!

— І в нас так! А де працюєте?

— У Марсотресті.

— Який розряд?

— Чотирнацятий плюс двацять нагрузки!

— Платять?

— Платять! Та оце скорочують!

— А чому?

— Директорової жінки сестра приїхала!

— Розумію! І в нас часом так. А яка влада у вас на Марсі?

— Ради!

— А НЕП є?

— Нема! Повмирали від „урівнительного"...

— Візьміть наших!

— На чорта вони нам.

— Візьміть — у нас хороші: гладкі та голені!...

— Кушайте самі!

— Спасибі! А як у вас діти — інкубаторами, чи по старому?

— По старому! Один інжинір інкубатора був вигадав — жінки й інкубатора побили й інжиніра втопили. Родитимемо, — заявили — самі!

— І в нас самі! А на батьків діти подібні?

— Не дуже! Більше на „дядю"!

— І в нас не дуже! А що у вас тепер робиться?

— Готуємось до перевиборів!

— Жінок вибираєте?

— Вибираємо!

— Скільки відсотків?

— Десять!

— Закройсь, Марсе! У нас двацять пять! Три чоловіки — одна жінка!

— А...

Не встиг більше нічого спитати, бо повернувся Марс иншою „фазою", якимось смітником, схожим на наш Благбаз після торговлі...

А на смітнику нічого, крім такої птиці, як наш індик, не було...

Кажуть, що то марсіянська галка...

Остап Вишня.
(„Вісти", Харків).

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 1 лютого, в годині 7:30 вечером, в галі церковній, 34 Bexer St. Просяться члени прийти на час, щоби можна всякі справи привести до порядку. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглости. — Іван Гаїва, секр.

МЕНВИЛ, Р. АЙ. Тов. ім. Мих. Драгоманова, від. 181, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться в неділю, 2 лютого, в годині 1-ій пополудні, на 1-ом поверсі галі, на Сомер Стріт. Просять членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Будемо приймати нових членів. — Павло Грабчук, предс.; Дм. Сусла, касієр; Іван Гаєвич, фін. секр.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяцю грудні 1929).

Філаделфія, Па. З забави Сестрицтва св. Ольги при Укр. Пр. Церкві по $20.35: на Інвалідів і Укр. В. Орган. — Разом 40.75

Ансонія, Конн. д. Хировський переслав збірку з весілля в гром. Патуляка, призначену на Інвалідів 7.50

Балтімор, Мд. д. Чорний переслав збірку на будову Укр. Нар. Дому в селі Кийданів, пов. Бучач 58.00

Бронкс, Н. Й. д. Зазуляк жертвував на Укр. Інвалідів 1.00

Колчестер, Конн. о. Прокопчук переслав збірку з панахиди в церкві св. Івана Хрестителя в Честерфілд $6.10, а в церкві Усп. Пр. Богородиці $7.70. — Разом зібрано на Укр. Інвалідів 13.80

Дітройт, Миш. д. Еванчук переслав збірку для Благодійного Комітет при Укр. Господарській Академії в Подебрадах 20.00

Шикаго, Ілл. д. Хомин переслав жертву членів Тов. ім. Тараса Шевченка на Дім Укр. Інвалідів 10.00

Шикаго, Ілл. д. Щербатий переслав від Укр. Горож. Клюбу жертву, ухвалену з нагоди Листопадового Свята на Дім Інвалідів 100.00

Клівленд, О. д. Яемник переслав збірку на бойовий фонд ... 5.00

Дітройт, Миш. д. Кізел переслав збірку з забави в гром. Косіцького, призначену на Укр. Інвалідів 13.00

Елизабет, Н. Дж. Іван Штогрин на Дім Інвалідів 100.00

Менвил, Р. Ай. Збірка на весілю в гром. Любянецького $14 на У. В. О., а $5 на Інвалідів. — Разом 19.00

Ню Йорк Ситі. Стрілецький Гурток ч. 2 на Дім Укр. Інвал. 100.00.

Сент Клер, Па. Збірка на весілю в гром. Лаврова на Інвалідів 17,25

Гартфорд, Конн. Збірка підчас панахиди в укр. кат. церкві на Інвалідів 25.00

Форествил, Конн. д. Каламін переслав збірку на Дім Укр. Інвалідів 9.50

Ню Йорк Ситі. д. Дроботій переслав жертву учеників В. Авраменка на Укр. Інвалідів 4.00

Нюарк, Н. Дж. Н. Н. жертвував на Інвалідів 25.00

Стемфорд, Конн. д. Корівчак переслав жертву з Листопадового Свята, призначену $100 на Дім Інвалідів, а $110.97 на бойовий фонд. — Разом 210.97

Мінніаполіс, Мінн. д. Канюк переслав на Рідну Школу 14.00

Ансонія, Конн. д. Наджога переслав збірку з весілля в гром. Балюка, призначену на Укр. Інвалідів 18.00

Оборн, Н. Й. д. Каганяк переслав для Інвалідів збірку з пущення, влаштованого Тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. С. ... 26.30

Клівленд, О. д. Шмагала переслав збірку з забави в гром. Гирина, призначену на Укр. Інвал. 11.30

Клівленд, О. д. Сподар переслав збірку з балю на Укр. Інвалідів 36.50

Нюарк, Н. Дж. д. Кушнір переслав жертви д. Свинчака і д. Малецького по $7.50 на Боєвий Фонд 15.00

Фреквил, Па. д. Загібайло переслав від Укр. Кат. Парохії для Інвалідів 19.75

Темс, В. Ва. д. Магун переслав від членів Тов. ім. Тараса Шевченка збірку по $5 на політичних вязнів і Інвалідів 10.00

Філаделфія, Па. д-р Павло Дубас, предс., Ст. Слободян, секр., і Петро Кобильник, кас. Комітету Листопадового Свята, котре відбулося 28 листопада 1929, зложили половину чистого доходу на Дім Укр. Інвалідів в сумі 100.00

Раритан, Н. Дж. д. Стефан Зайшлий зложив зібрані гроші підчас Листопадового Свята, котре відбулося 24 листопада м. р., суммі $15 на Інвалідів, а $20 на Боєвий Фонд. — Разом 35.00

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. Ів. Грабар зложив $10 на У. В. О., $10 на Інвалідів, а $5 на Р. Школу .. 25.00

Гарра, Окла. Збірка $20 на Укр. Інвалідів, а $37.75 на бойовий Фонд 57.75

Мінніаполіс, Мінн. Дохід з Листопадового Свята $25, з того $10 на Інвалідів, а $15 на Рідну Школу. При декорованню пропамятних відзнак зібрано на боєвий фонд $12.25. — Разом 37.25

Ню Йорк Ситі. д. Платон Стасюк коляда на Інвалідів 50.00

Алентавн, Па. З Листопадового Концерту $25 і Укр. Амер. Горож. Клюб $25. Разом на дім Дім Інвалідів переслав д. В. Гринко 50.00

Амгерст, Масс. д. Болюх жертвував на Просвіту $2, а на Рідну Школу $1; д. Олексів жертвував на Інвалідів $1, а для Просвіти $2. — Разом 6.00

Вунсакет, Р. Ай. д. Скібінський переслав від Комітету Допомоги Рідному Краєви жертву, призначену як слідує: $100 на Дім Інвалідів, $50 на боєву акцію, і $25 на політичних вязнів і на Рідну Школу. — Разом 200.00

Шикаго, Ілл. д. Генсьорський переслав на студентів в Празі .. 1.00

Гемтремк, Миш. д. Заблоцький переслав дохід з Листопадового Концерту для Укр. Військової Організації 50.00

Акрон, О. д. Еваніцький переслав збірку з панахиди в церкві Сошествія св. Духа на Укр. Інвалідів 60.00

Джанставн, Па. д. Олексюк переслав від укр. гр. кат. парохії збірку на борців 20.45

Бриджпорт, Па. д. Стельмах переслав збірку з Листопадового Свята, призначену на Укр. Інвалідів 56.00

Шикаго, Ілл. д. Саска переслав збірку, призначену на Рідну Школу $15.25 і на Дім Інвалідів $10.00. — Разом 25.25

Линдора, Па. д. Спринь переслав збірку з панахиди в церкві св. Николая на Інвалідів $13.60, а Братство св. О. Николая жертвувало рівнож на Інвалідів $5. — Разом 18.60

Клівленд, О. д. Левицький переслав збірку з забави в гром. Мазура на боєвий фонд 30.00

Клівленд, О. д. Левицький переслав збірку з Листопадового Свята на У. В. О. $55.00, а для Інвалідів $60.95. — Разом 115.95

Йонгставн, О. д. Іляшевич переслав дохід з Листопадового Свята з дня 24 листопада, призначений на Укр. Інвалідів 116.22

Вілінг, В. Ва. о. Ковальський переслав з Листопадового Свята з дня 23 листопада на Інвалідів $12, а на боєвий фонд 10. — Разом 22.00

Асторія, Л. Ай. З Листопадового Свята і членських вкладок на бойову організацію 310.00

Йонкерс, Н. Й. З Листопадового Свята $100 на Дім Інвалідів, $100 на допомогу Інвалідам, $50 політичним вязням і $50 для УВО. — Разом 300.00

Ню Йорк Ситі. З вистави „Гимн нужди" на УВО і інвалідів 10.00

Гемтремк, Миш. д. Тимків переслав від Дем. Січової Сотні на бойову акцію 50.00

Кортіс Бей Мд. д. Шандровський переслав з панахиди по $10.70 на Дім Інвалідів і на бойову акцію. — Разом 21.40

Ню Йорк Ситі. д. Дроботій переслав з представлення з дня 8 грудня на Укр. Інвалідів 11.00

Амгерст, Масс. п. Олексів переслала збірку, призначену на політичних вязнів 17.00

Лудлов, Масс. д. Петрусик переслав від Тов. ім. І. Франка і Укр. Школи на Дім Інвалідів .. 100.00

Ню Гейвен, Конн. д. Довгий переслав збірку в сумі $5 на Інвалідів і рівнож $100 на Дім Інвалідів з Листопадового Свята з дня 17 листопада. — Разом ... 105.00

Нюарк, Н. Дж. о. Кушнір переслав з Листопадового Свята, устроєного влученими Тововариствами і Церк. Громадами, на Інвалідів 76.96

Арнолд, Па. д. Федан переслав збірку, призначену на Дім Укр. Інвалідів у Львові 100.00

Арнолд, Па. п. Шквір переслала від Укр. Жіночого Клюбу збірку на Укр. Інвалідів 30.90

Бабилон, Л. Ай. о. Остап переслав на Укр. Інвалідів з панахиди $38.01, а з гостини в гром. Бабяка $12.50. — Разом 50.51

Бейон, Н. Дж. Дохід з панахиди $43.97 і з концерту $151.73. По оплаченню видатків остала квота $135.00, розділена як слідує: Дім Інвалідів $100, Рідна Школа $15 і по $10 для вязнів і бойової акції. Рівнож надіслано $6.50 додатково до попередної збірки $84.36. — Разом 141.50

Джанставн, Па. д. Шатинський переслав для Інвалідів 5.75

Клівленд, О. д. Бдзіль переслав збірку на У. В. О. 5.00

Нюарк, Н. Дж. д. Павлусь переслав від членів Тов. Тернопільщина, від. 313 У. Н. С., на Рідну Школу 12.00

Оліен, Н. Й. д. Бандура переслав збірку з забави в гром. Непорадного для Укр. Інвалідів 7.50

Ст. Луіс, Мо. п. Єзуско переслала збірку на Укр. Інвалідів .. 3.50

Сликвил, Па. д. Мицак переслав збірку з панахиди з дня 3 листопада, призначену на Укр. Інвалідів 10.65

Клівленд, О. д. Левицький переслав збірку з забави в гром. Швагуляка, призначену на Укр. Інвалідів 18.50

Когус, Н. Й. д. Зальопаний переслав збірку з Листопадового Свята, призначену по половині на Укр. Інвалідів і на бойовий фонд 115.77

Вотервліт, Н. Й. д. Фуфулуйчук переслав збірку з віча на Укр. Нар. Дім в Сяноці 52.00

Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич переслав для У. В. О. 108.50

Ґрейт Медовс, Н. Дж. д. Ковальчук переслав збірку на Інвалідів 13.00

Нюарк, Н. Дж. Комітет Укр. Нар. Дому для Інвалідів $200, а на Дім Інвалідів $300. — Разом 500.00

Нюарк, Н. Дж. Члени Укр. Просвітного Клюбу на Інвалідів 50.00

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. Євусяк переслав на Дім Укр. Інвалідів 100.00

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. Човик переслав для політичних вязнів 10.00

С. Дірфілд, Масс. о. Двуліт переслав для Інвалідів 25.00

Гартфорд, Конн. На політичних вязнів 7.20

Трой, Н. Й. Комітет Листопадового Свята для Укр. Інвалідів 39.70

Елизабет, Н. Дж. Комітет Листопадового Свята для Інвалідів $50, на Дім Інвалідів $100, на Рев. Фонд $50, на вязнів $50 і на Лемківщину $22.75. — Разом 272.75

Джерзи Ситі, Н. Дж. п. Лотоцька для студентів в Подєбрадах 3.00

Разом зібрано на Рідний Край в місяці грудні 1929 р. $4,530.62.

Старенька бабуся дає цента прошакові, що стоїть під церквою з малим хлопчиною.

— Але це недобре, що вашому синові даєте лихий примір і вчите його просити милостині.

— Це не мій син, прошу пані, це мій ученик.

НЕЩАСЛИВІ.

Жебрак на мості раз сліпий сидів,
В вічну темряву сліпоти глядів,
Книгу мудрости в руках він тримав
І тайни її узнати бажав.
Зачувши кроки на мості й шепіт
Людей громадки, що йшла у світ,
Нещасний щиро благати почав,
Щоб котрий книгу йому прочитав.
І відповіли йому всі нараз:
— „Ніхто не видить в ній нічого з нас;
Самі ідемо у далекий світ
Хліба шукати, немов на осліп".
Сліпий, замкнувши, думку розважав,
Тай головою сумно похитав
І каже: „Люде, ви в світ не ідіть,
А коло мене сідайте й сидіть.
Долі у світі не стрінути вам,
Блудить будете по чужим полям,
В вічній темряві довго на осліп
Гинутимете, не знайшовши хліб.
Ви нещасливші від мене сто раз,
Бо хоч є очі блискучі у вас,
Але що з того, як світла їм брак:
Кожний з вас темний, нещасний жебрак".

О. М. В.

На ловах.

— А! Ви стрілили трохи задалеко вліво!

— Ні, це заяць відскочив задалеко на право!

—o—

Я був у двох гостинах і мусів у другій забути парасолю.

— Звідкиж знаєш, що в другій? Може в першій?

— Це виключене. В першій я щойно найшов її.

—o—

Бос: Це ганьба! Як лише мене тут нема, то ви найпильніший урядовець у цілому офісі!

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ, В КАНАДІ І В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ.

Т-во „Просвіта" у Львові звертається цею дорогою до всіх свідомих членів Української Нації з зазивом вступати в члени та складати дар.

Кругло рахуючи, приймається число нашої іміграції в цілій Америці на один міліон. На таку велику скількість, а треба приняти, що американсько-канадійська іміграція є пересічно більше свідома ніж старокраєвий елемент — мала „Просвіта" з обох Америк і Канади членів: в 1924 р. — 552; в 1925 р. — 1010; в 1926 р. — 491; в 1927 р. — 431; в 1928 р. — 380; а до 30 листопада 1929 р. було їх 554.

Рік 1929, ювилейний рік, в якому „Просвіта" святкувала 60-ліття свойого істновання та важкої й відповідальної праці, дав їй ледви 554 членів.

В томуж самому часі висота дару, зложеного нашою заокеанською іміграцією, не переступила квоти 1000 долярів.

І все це висліди пропаганди як „Просвіти" так і краєвої та заокеанської преси, як також заходів товариства і людей доброї волі у 60-літний ювилей нашого найстаршого Товариства.

Все те має бути моральною й матеріяльною підтримкою „Просвіти" в її праці над ширенням культури й освіти серед нашого народу.

Праця „Просвіти" є позитивна й конструктивна. Вона має поставити нас на такому ступені освіти й культури, щоби ми не потребували стидатися чужинців; вона має наші серця й характери в крицю сталити, щоби ми могли своє національне завдання гідно виконати.

„Просвіта" основує читальні (досі є їх 3050) та в повітових містах філії (є їх 88). При читальнях є бібліотеки, аматорські театральні кружки, орхестри, хори, самоосвітні гуртки, діточі садки і т. д. При читальнях та філіях гуртується жіноцтво, студентська молодь і дітвора.

Як головне Т-во „Просвіта" дало почин до основання господарсько-економічних і т. д. централь у Львові, так і повітові та місцеві сільські осередки спричинили зправила основання кооперативних, економічних, сільсько-господарських та инших установ і товариств.

З просвітянської організації користають товариства у своїй праці.

Правда, деяка частина наших сіл користає з безпосередної допомоги нашої заокеанської іміграції, але більшість такої помочі не має й ледви чи буде мати.

Вони здані виключно на свої сили та на допомогу Головного Т-ва, яке само бореться з постійними матеріяльними недомаганнями та більшої помочі дати не може.

Старий Край своє робить і зробить. Охота й сили до роботи є і ще найдуться. Треба тільки матеріяльних засобів, треба грошей. Виснажений Край не може дати їх стільки, скільки треба.

І тому звертається „Просвіта" за грошевою допомогою до Вас.

Просить о членську вкладку і дар.

Членська вкладка в рік виносить 2 дол. За те отримає член грамоту, календар та членські книжочки. Все те, разом з порученою посилкою, зїдає майже цілу членську вкладку. Остає кілька центів, які моглиби дати деякі фонди, але тільки тоді, якщо число членів буде поважне й велике.

Дар це є правдиве джерело доходу без зобовязання „Просвіти" до особи жертводавця. При помочі такого фонду може „Просвіта" вести свою росоту. Один міліон наших імігрантів в Новому Світі по 1 центови дару дасть 10,000-доляровий фонд.

Хто є свідомим членом української Нації, кому залежить на тому, щоби прийти в поміч виснаженому до останніх границь Старому Краєві, кому залежить, щоби „Просвіта" могла виконати своє важке і відповідальне завдання — цей відгукнеться на наш зазив, виконає свій обовязок та других до цього притягне.

Гол. Виділ Т-ва „Провіта" у Львові.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З іменин на інваілдів.

Дня 19 грудня я був запрошений на іменини до тов. Миколи Панчишиного. Гостей присутних було коло 10. Забавлялися гарно й відспівали тов. Панчишиному в честь іменин Многая Літа. Потім я, Василь Артус, зложив подяку тов. Панчишиному і попросив присутних гостей зложити датки на інвалідів в Рідним Краю. Пожертви зложили: В. Артус, М. Панчишин, Т. Яким, Марія Стефанишин, Стефка Кучар, І. Проценко і Ф. Ясенко по 1 дол.; М. Стефанишин і Марія Сікорська по 50 центів. — Разом 8 долярів.

Гроші вислано до краю через Обєднання

В. Артус.

—o—

ВЕСТ ІСТОН, ПА.

З державного свята на інвалідів.

Дня 24. листопада святкувала громада свято відродження державности на Західній Україні.

З нагоди свята переведено збірку на інвалідів. Тов. ім. Богдана Хмельницького, в. 137 У. Н. Союза, зложило $10. Разом з иншими жертвами зібрано $68.50.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

DO YOU KNOW WHY --- A Difference of Opinion Can Be Mighty Embarrassing? Drawn for this paper by Fisher